

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Dubitandum non est quin Ecclesia orientalis redditus episcopatus
vacantis conservaverit successori. Gubernatores tamen provinciarum
bona mobiliæ Episcopi mortui dein occuparunt, & immobilium ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

I. **A**T non in Gallia solum viguit consuetudo illa occupandi spolia Episcoporum morientium & fructus episcopatum vacantium post editam Callisti constitutionem ; sed in Imperium quoque transgressa est, ut patet ex constitutione Friderici II. Imperatoris, qui jus illud Ecclesiis remisit, ac declaravit eam pravam consuetudinem à prædecessoribus suis introductam fuisse. Sed in ea constitutione extat clausula magni momenti, quæ probat Imperatores fructuum nomine collationem quoque Beneficiorum fuisse complexos. Ait enim relinquere se Episcopis dispositionem rerum spiritualium, ut Deo reddantur quæ sunt Dei, & Cæsari quæ sunt Cæsaris. Attamen non abjecit investituram per sceptrum, nec homagium Episcoporum, quæ in usu fuerant temporibus prædecessorum suorum. Data est hæc Friderici constitutio anno millesimo ducentesimo decimo tertio, confirmata dein Bullâ aureâ ejusdem Principis anno MCCXIX. data ad Honorium tertium Papam, quæ assertur in arce Hadriani & in Bibliotheca Vaticana, & à Goldasto edita est. Hæc sunt ejus verba : *Illum quoque dimissimus & refutamus abusum quem in occupandis bonis decadentium Prelatorum aut etiam Ecclesiarum vacantium nostri consueverunt antecessores committed pro motu propria voluntatis. Omnia nos spiritualia vobis & aliis Ecclesiarum Prelatis relinquisimus liberè disponenda ; ut que sunt Cæsaris, Cæsari, & que Dei, Deo rectâ distributione reddantur.*

II. Eo autem tempore quo electus est Imperator Otto quartus, Principes & Baronii Germaniæ Clerici ac laici Innocentio Papæ tertio significarunt anno millesimo ducentesimo abolitam ab Ottone fuisse pravam illam consuetudinem, à superioribus Imperatoribus introductam, occupandi bona mobilia Episcoporum morientium aut Abbatum Principum, statuisseque illum ut ea bona conserventur futuris successoribus. Pravam illam consuetudinem, inquit, quam Imperatores antecessores sui in occupandis rebus mobilibus vel se moventibus decadentium Episcoporum vel Abbatum Principum hic usque servaverunt penitus extirpans, nos ecclesiasticos Principes ex hac indebita vexatione regali benevolentia liberos dimisi, & decadentium bona suis successoribus servanda liberaliter statuit.

III. Post explicatum occidentalis Imperij morem res poscere videtur ut Orientem quoque spectemus; præsertim cum disquisitio ista multum conferat ad nosendum quænam fuerit Regibus nostris mens quoad

difficultates quæ supersunt tractandæ. Ac primum quidem certum est Ecclesiam Græcam summo semper studio observasse canones de disciplina latos. Quare dubitandum non est quin juxta Concilium Chalcedonense & Novellas Iustiniani reditus episcopatus conservaverit successori, deducens impendiis necessarijs. Legimus nihilominus Gubernatores provinciarum quandam immutationem introducere illic conatos, exemplo fortassis occidentalium, & bona mobilia Episcopi mortui occupasse, & immobilium usum frumentum in suos usus convertere voluisse, quando sedes vacabat. Et fortassis id jus Imperatori competere asseverabant quod regalia quibus dotati erant episcopatus & monasteria Græcorum. Nam legimus in Novella Manuelis Comneni Imperatoris Constantiopolitanæ, (quæ extat apud Balsamonem in canonem duodecimum septimæ synodi & in libro tertio Iuris Græco-Romani) Ecclesias habuisse villas, census, telonea, jura introitū & exitus, tam in fluminibus, quam in mari, & omne redditum genus, quos Latini *Regalia* nominabant, atque etiam castra : *Kατεξεν τοι τέταρτης αὐθομήνος.*

IV. At Ioannes Comnenus Imperator prohibuit circa annum M C X X . ne Gubernatores provinciarum occuparent bona mobilia Episcoporum morientium, sive illa argentum essent, annona, aut animalia, sive quippiam aliud, pœnis gravissimis intentatis adversus eos, si fecerint agerent. Ioannis vero frater, Manuel Comnenus, eam prohibitionem renovavit circa annum M C L. eamque porrexit ad alium abusum qui tunc irrepebat. Gubernatores enim bona immobilia Ecclesiarum vacantium ad suam administrationem adjungebant, fiscoque addicebant. Id fieri deinceps vertuit Manuel Comnenus, jubens ut partes sive membra Ecclesiæ vacantia, id est, Clerici illius Ecclesiæ, eorum bonorum administrationem suscipiant, secundum statuta canonum, donec successor adveniat. Hunc autem abusum acriter traducit, dicens eum vergere in contemptum Dei & legis naturalis eversionem, ideoque se adactum ad abolendum illum morem, tanquam indignum professione nominis Christiani : *τοῖς ἀνθρώποις μὲν τοι τὸν χριστιανὸν ὄχλοντα δὲ πόδα ἔλαστηλαῖς τὸν Χριστὸν Δευτερον. Πρέσυγμα καὶ εἰς τὸν τολμῶντον πειράσμαν. Ινfrā : εἴη τοι καὶ ἡ πάντα τὸν χριστιανὸν ἀνδρῶν ἐπαγγελματῷ διορθῶται τὸν ἡ βασιλεῖα μν. Ινfrā : δίλα πάντα τὸν μερὸν τὸν τοις τοῦ ὄχλου πάντας σὺ αὐτοῖς οἰνομητῆσεται κατός οὐαὶ καὶ σεῖς γερόμεθα καὶ πειρωκας διηγέρεται.*

An. 1114. In pto
in die Iulii p.
causa. Haec pto
Cognitio etat
lib. 2. lxxv
Græco-lim. pg.
147.

An. 1115. Iulii
tv. novi Episcop.
lxi.

Lxx. 1. Iuri Gre.
ca-Rom. 146-151.